

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07269

OVNT BAYM PRUT

Freed Weininger

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מ. פריז ווינינגער

אָוֹנוֹת פִּימַה פְּרוֹטַה

סְאָנָעָטָן אָוּן לִידָעָר

נֵיר-יִאָרָק, 1942

Ovnt baim Prut
Copyright by M. FREED-WINNINGER
New York, 1942

„אָוונט בַּיִם פְּרוֹטַן“ גַּיב אֵיך אַ נָּאמָעַן דֻּעַם בַּיכֶּל, וַיַּיְלַגְּרַנְגַּט מִיר שְׁעַנְגָּר, וַיַּדַּע נָאָמָעַן, וַאֲסַפֵּט עַמְּטַפְּרַט פָּאָר מִיר מִיט אַזְעַלְכָּעַ לִיבָּעַ דָּעַרְמָאָנוֹנְגָּשָׁן פָּוּן יְעַנְעַן לְאַנְגָּעַ שְׁעוֹג, אֵין מִיטָּן פָּוּן דֻּעַר אָוּוֹנְטִיקָּעַר פְּרוֹטַן-לְאַנְדָּשָׁפְט.

די סְאָנְגָּעַן אָוּן לִידְעַר וַאֲסַפֵּר גַּיְעַן דָּא אָרְיִין, זְעַנְעַן אָוּן אַוְיסְקָלִיבָּן פָּוּן אַ נִּיטְגַּעַדְרָקְטָעַר זָאְמָלוֹנָג, גַּעַשְׂרִיבָּן אֵין דִּי יָאָרָן 1934—1942.

מִיט לִיבַּשָּׁפְט נָעַם אֵיך אָוּזְ אָרְיִין, אַיְינִיקָּעַ פָּוּן מִין סְאָנְגָּעַן-הָעָפְט „נַאֲרַצִּין“, דָעַרְשִׁינְעַן אֵין טְשַׁעַרְנָאָזְוִיאָץ סְוֹפְט 1936, אָוּן וַאֲסַפֵּר אֵיך אַהֲרָר כְּמַעַט נִיט דָעַרְגָּאָגָּעַן.

נַאֲר אַ בָּאָזְנְדָעָרָן אָוּן חַשְׁוּבָן פְּלָאָץ טִיל אֵיך אֵין דֻּעַר בָּאָלָאָזְנְסָקָעַר פָּאָנְמָעַן: פְּרוֹנָזָא וּוּרְדָעַן, וּוּלְכָעַ אֵיך וּוּידָמָעַ דֻּעַם אַנְדָעָנָקָן פָּוּן דִּי פָאָגָרָאָס-קְרָבָנוֹתָן פָּוּן רְוּמָעַ נִיעַ, גַּעַפְאָלָן אֵין אַנְהָוִיבָן פָּוּן יָאָר 1941.

זָאָל נָס זִיְּן אַ דָּעַנְקָמָאָל פָּאָר אֵיך, דִּר. בָּעַרְגָּהָאָסָּפָּן פָּוּן בָּזְקָאָרָעַשְׁטָן אָוּן פָּאָר אַלְעַ אַנְדָעָרָן הָעַלְדָּן.

אֵיך, מִיְינַעַן הָאָרְצִיקָּעַן דִּיכְטָעָרָן פָּוּן דֻּעַר בָּזְקָאָזְוִינָאָץ: רָאָזְעַיְשָׁעַרְצָעָר אַוְיסְלָעַנְדָעָר, דָוד גָּאָלְדָפָלֶד אָוּן אַלְפָרָעַד-מָאָרְגָּוָל שְׁפָעַרְבָּעָר, וּוּנְמָמָעָנָס גּוֹרָל אֵיך מִיר אַוּמְבָאָקָאָנָט, שִׁיק אֵיך מִיְינַע וּוּרְעַמְסָטָע גְּרוֹסָן, וּוּ אַיְרָ אַזְלָט נִיט זִיְּן, מִיט דֻּעַר הָאָפָעָנוֹנָג אַז אַמְּאָל וּוּטָ אֵיך דָעַרְגָּרִיבִּיכָן מִין בַּיכֶּל, מִיט וּוּלְכָעַ אַיְרָ אַזְלָט זִיְּן הַיְינַט אַזְוִי גַּעַפְרִיט.

נִיט אֵיך רְגַע הָחָב אֵיך אַוִּיפְגַּעַה הָעָרָט בָּעַנְקָעָן נַאֲך אֵיך.

ניו-יַּאֲרָק, 1942

מיין מאמעען אַ מְתָנָה.

דאס גראיגל ליכט

דאַס קרייגל ליכט אַין דײַנע דעמערעהענט,
שפאנסטע פֿאָרוּיס אַון פֿילְסְט אַין דֵיר אַ צִיטָעוֹר.
אַ בוּס בִּיס בְּרָעָג פֿוֹן שְׁלִיאָךְ צוֹוִיגֶת אַ צָּעָצָווֹיטָעָר
אוֹן שְׁטְרָעָקֶט צָוָם הִימָּל זִיְנָע וּוִיסְטָע הַעֲנָנָט.

דיַין בְּלִיךְ אֵיז קְלָאָר אַון חַלּוּמָת אוּסְטָס פֿאָר דֵיר
אַ וּוּגָג, באָרְעָגְנָסְטָו מִיטָּ לִיכְטָ פֿוֹן קְרִיגֶל
אַ דְּזָרָף — פֿאָרוּוִיגֶט אַין חַלוּסְ-זְוִוִּיגֶל
פֿוֹן וּזְאָונְדָנְ-טָאָל, וּזְאָס עַפְנָט זִיךְ פֿאָר דֵיר.

אנטפלעגונג

אלץ וואס די ערדר האט, טראג איך אויף די הענט.
סע קען ניט מאג אן מיר, ניט אוונט זיין.
דעם אנהויב פון דער צייט זאָב איך דערקענט,
אוּן אָן מײַן ווילן קען קײַן גאט ניט זיין.

דורך מיינע אָדערן גיסט זיך דער טיך
אָרײַן אִין גָּרְנָעָם, זִינְגָעְנְדִּיקָן יִם.
דאָס פִּיעַר פָּוֹן מֵיַּן אַוְיגְּנֶבְּלִיךְ, צִינְדְּט אָן
וּוּאָלְקָאנְגָּעָן, דעם גָּהִיגָּמָס בְּלוּעָן פְּלָאמָ.

די בִּימָעָר לִינְגָן זִיעָר וּאָלְדָגְעָרוֹישָׁ
אֲנִידָעָר וּוְיָאָטְפִּיךְ פָּאָר מֵיַּן טְרָאָט.
אוּן וּוּזָן אִיךְ מָאָךְ די אָוִיגָּן צָו אִין שְׁלָאָף,
עֲרַשְׁת דֻּעְמָאָלָט וּוּעָרָן מִידָּעָ דָּאָרָף אוּן שְׁטָאָט.

אין יעדער דגע, וואס איך אטעם אין,
גייט אויף דער מארגן פון א ניעים דור.
אין יעדער דגע, וואס איך אטעם אויס,
פארגייט און אלטער שטארבנדיקער דור.

איך האלט אין מינע הענט די גאנצע וועלט,
סע קען ניט טאג און מיר, ניט אונט זיין.
און וויי וועט זיין צו איך און צו דער וועלט,
ווען איינמאל וועל איך אויך שוין מען ניט זיין.

מיינע פלייפערד

וואו וויאט מיר זענען שוין פאנאנדעַ,
א. זייט געזונט איר אויף דער ערֶד.
כ'האָב אַיְנְגַעַשְׁפָּאָנַט צוֹ דער נסיעָה
די לעצטע פְּלִיעָנְדִּיקָעַ פֿערֶד.

די אָקְסָן פָּוָן מֵיַּן וּאַלְקוֹן-זָוָגָן
שוין אַיְנְגַעַשְׁמִירָט, אָוָן אַלְץ אַיְן גְּרִיטָט.
מֵיַּן אַדְלָעָרְהָוָנַט קְפָּזָן קְוִים דְּעָרוֹוָאָרָטָן,
אוָן רִיטְּסָט זִיךְּ אָפְּ שָׂוִין פָּוָן דָּעָרְ קִיטָּט.

וואו כְּמוֹרְגָּעַ מֹזְ בֵּי אַיְיךְ דָּעָרְ טָאגָ
אֲצִינְד אַיְן טָאלְ דָּאָרָט אַנְגָּטוֹן זִיְּן,
וּוְילְ מיַנְעַ פְּלִיפְּעָרְדָּ דָּעָקָן צֹ
מִיטְ זַיְעָרָעְ פְּלִיגְלָן זָוָן אַיְן שִׁין.

מיין דונגערבייטש טרייביט און די פערד,
א. ווי זיין פלייען איין גאללאפ.
גאָר או אַיך קוק צו אַיך אַראָפ
סְיִל אַיך אַ שטורהָם אֵין מיין קאָפ.

וואֹי הוַיְך מיר זענען שוֹין געפּלוֹיגֶן?
צַי קָעָן מַעֲן מַעֲסָתוֹ דָעַן דָעַם דָוִים?
מיין אַדְלָעַר שׂוּעַבְטַשׂ שׂוֹין ווי דָעַרְשָׁרָאָקָן,
מִיר דָאָכְטַשׂ עַר זַעַט אַ פּוֹיגֶל קְוִים.

אין דער שטילקיט פון די לאנקעס

כ'טו א צי דעם רעגבויגן,
פליט דאס ליכט א גינגלדפיל,
און העלט ווידעער אויף די אויגן
פון די לאנקעס אויף א וויל.

אויף די פערלמוטער-וואלקן
לאו איך ווי פון טיך זיך טראגן.
אין דער שטילקיט פון די לאנקעס
הייבט מײַן בליך אָן נאַכְמִיטָגָן.

ביז דער בליעכער אונטדעמער
וועט פון קוואָל אַין בליען טאל
אנשעפֿן אַ פולן עמער,
און צעגיסן מיטאמאל . . .

טו איך נאָך אַ צי דעם בויגן,
און איך שלידער פֿיל נאָך פֿיל
זאלַן גלייען אלע אויגן
פון די לאנקעס אויף אַ וויל.

דער זונ-פארשליינגערט

א גראינגערט שיין פארכישופט דיאגניע פינגערט,
וואס קרייכן זיך ווי דינע שלענג פאנאנדערא.
פון בארגהיליל קרייכט דער בלוייער סאלאמאנגערא,
אנטפלע肯נדיק דאס בילד פון זונ-פארשליינגערט.

און דיאגניע אויגן, מידע פונעם וואנדער,
צעלפלייען ווי די פלאדרמיין זיך גראינגערט,
און פלאטערן ארום דעתם גלעקייד-קלינגערט,
וואס קליננט די שטערן, רויטע ווי אלעאנגערא.

א מינדסטער הויך הילכת אָפַ אין סטעפַ פון הייל.
דער קלאנגע פון שטערן ווערט פארגליווערט, רויט,
אמאל אויך בלאסגרין ווי דער פיכטער שימל.

נאָר ווי אָ קאָץ, וואָס שפרינגעט אָרוּיף אָ פְּלוֹיט
און צינדט אָן אִירע פֿיעָרָאוּיגַן אוּיבַּן,
האט פֿולְצְלִינְגַּן דֵּי לְבָנָה זיך דַּעֲרָהַיְבַּן.

דער בלויינער מילנער

די זונAMIL מאלט דאס גאלד פון נאכמייטאג.
און דו דער בלויינער מילנער שטיזט זערפרייט.
דו הייבסט דעם וויאלעטן בארג אוית; גרייט
אייז אויך דיין פורפור זונפארגאנגען-וואג.

ווער האט געבענטשט דיר, איז גאך מי און פלאג
ווען אויך די לעצטעה שעה פון טאג פאראגייט,
זאלסטו גאָר פילן דעםערנדיקערהייט
דיין כה וואקסן ווי בים גוג-מוג.

באלד וועסטו אויפן גרייסן שטערן-וואגן,
ואגס ווארט אויף דיר איז יעדער העלער נאכט,
אהים, דורך אלע טונקלע וועלדער יאגן.

און וועסט ניט שרייעקן זיך פאר וואַלד-גולנים,
ויל טריפן וועט פון בליך אַ כישופמאכט,
און בליען וועט אַ וואָנדער אויף דיין פנים.

סטעפֿ אין לבנהנאכט

איך האב דעם ספר וואנדערטאג פֿאַרמאכט,
און איזינגעשפֿרייט די רו ווי בלוייע קראעפּ,
ווען ס'האָבן גראָן אין דעם וווײַטן סטעפּ
שווין אַנגעההייבּן רוייטלען אין פֿאַרנאכט.

האָב איך דעם היימל אַנגערידרט, געמאכט
אַ ציִּיכְנָן, האָבן זיך די גָּאלְדָּעָנָן טרעֶפּ
אַראָפְּגָּעָלָאָזָן פָּונְ אַוְיבּן בֵּין צוֹם סטעפּ.
גערופּן האָב איך עס: לבנהנאכט.

און עס פֿאַרְשְׁרִיבּן אַוְיפּן זילבערטיך
מייט צוּיִיגְנָן פָּונְ די שְׁכְּנוֹתְדִּיקָע ווערבּעַס —
די וועכטער פָּונְ דעם ווּאַסְעַדְ-קִינְגְּרִיךְ.

און אין די שילפּן-וּולְדָּעָר האָבן וּשְׁאָבָּעַס
געקוואָקָעַט ווּאַונְדָּעָר פָּונְ דעם בלוייען סטעפּ,
וּאָסּ חְלוּמָט זיך אַרוּיףּ די גָּאלְדָּעָנָן טרעֶפּ.

אָוונַט בִּים פְּרוֹט

איך וואנדער דיינע וואסערן אנטקעגן,
די שטילע ווערבעס זענען מיינע טרייט.
סע געמען מיך די אָוונַט-דעָרְפָּעֶר מיט,
וואס טוליען זיך צו דיינע טונקלע ברעגן.

מיין בליך שיקט דיר די דעםערונג אנטקעגן.
א זונפארגן צעבליט זיך אין מיין בלוט.
אין מיר צעגיסטו זיך, פֿאָרְקְּלִינְגְּט, אָ. פֿרוֹט,
דיין מָוּרְמָלְלִילִיד גַּעֲזָאָנְגְּ פֿוֹן אָונְדְּזָעֶרֶעֶת וועגן.

פֿוֹן דיינע גַּרְוָונְטָן רְוִישָׁת אָרוֹסִים די נָאָכָם,
וואס דעקט די אַיְנוֹאַמְקִיט מיט שְׂטָעָן צָה.
סע זענען אלע וועגן שוין פֿאָרְמָאָכָם.

נאר איך און דו, געפֿינְגְּן נִיט קִין דַּו.
דו קוועלסט, און קִינְגְּמָל וועסט נִיט בליבָן שְׂטִיְין,
און איך שפָּאן דיר אנטקעגן, איין אלְּיִין.

דער פרוט

(רומנייש פאלקטעןמאטיזו)

פרוט אין דיין פארשאלאטנקייט,
ווערן זאלסטו טיף און ברײיט,
וויי דער מוביל ווילדעראהייט!
ברעג זאל נית א ברעג דערזעג,
קול זאל נית א קול פארשטיין,
בליך זאל נית צו בליך דערגיין,
אין דיין גאנצעער, גאנצעער לענג!
וועט דער היישרעך זיך פארמערן,
זאל ער דא דערטרונקען ווערן!
און די כאלייערטס און קראונק
אין דער מיט, א, פרוט, דערטרענק!
אונדזערע שונאים וואס צעשטערן
זאלן דארט דערטרונקען ווערן!
אבער דו זאלסט אויף די כוואלייעס
זוי אלץ וויטער, וויטער טראגן,
ביין צום גרייסן דונאי שטראם,
צו דער דונאי און צום ים!

אָוֹנוּנְט אַיִן דָּאָרֶף

בֵּילֵן שְׁוִין אַיִן דָּאָרֶף דִּי הִינְתָּן,
רִיִּיסְנָן זִיךְרָן פּוֹן קִיְּטָן,
וּוְעַט דָּעֵר אָוֹנוּנְט זִיךְרָן שְׁוִין בָּאָלֶד
אַיְבָּעָרָן דָּאָרֶף צַעַשְׁפְּרִיְּטָן.

סְטְּרִינְקָעָן גּוֹיִם דַּעֲמָעוֹרְוִיִּין,
טְרִינְקָאֵיךְ אַוְיכְךָ אַגְּבָּעָר.
נִידְעָרֶט אָוֹנוּנְט שְׁטִיל אַרְאָפָּ
פּוֹן דִּי שְׁטוֹרְוִיעָנָעּ דַּעֲכָעָר.

דעמערונג אין די קאָרפאַטן

ס' פֿאָרדעמערָן שווין די בערג אין טונקלבלוי,
און אַיבּערָן האַרְיוֹגָאנֶט פֿון די קָאָרְפָּאָטָן
גייט אויף, אין זִידָן שליער ליכט — אין זִילבערמאָטָן
געהילט, דאס וואָנדער פֿון דער אַוונטפּרוּי.

ס' ווערט שטיל אַרום אַון אָומְעָטִיךְ אָזְוֵי,
ס' אַיז צִיט דעם טונקלען וואָנדערוּעה, דעם ווַיִּטְן,
פֿאָר אַוְנְטָרוֹ אַון פֿאָר אַ טְרוּוִים פֿאָרְבִּיטָן,
אין גְּרָאוֹ אַנְיְּדָעְרָפָּאָלָן ווי אַ פֿערְלָטוּ.

און חַלּוּמָעָן אָזְוֵי בֵּין זָנוֹאַיְּפָאָנגָן,
און ווי דער אַדְלָעָר אַיְפָּן פֿעלְדוֹנְשָׁטִינָן
דעַרְוָאָכָן מִיטָּן פֿאָסְטוּכָס פֿליַּיטְגָּעָזָאָנגָן.

און ווי דער לוֹיְטָעָרָר קָאָרְפָּאָטָן קוֹוָאָל,
פֿאָרְקוּוּעָלָן שְׂטִילְעָרְהִיט אַין וָאָלָד, אַלְיָין,
און אַיְבָּיקָס רְוִישָׁן ווי דער וואָסְטָרְפָּאָל.

נאכט אין וואלד

אלע פיגאל שלאָפָן נאָך אַיִן מֵיר.
העל קלינגט נאָר דאס גלעקדעלע פון גלאָז.
אויבּן איינעם טורעם פון מיין נאָכְטְשָׁלָאָס
קלינגט דאס העלע גלעקדעלע פון גלאָז.

אלע פיגאל שלאָפָן נאָך אַיִן מֵיר.
וֹי אַ וּעֲכַטָּעֶר הִיט אַיך זַיִעַר רֹוּ
נאָר דִי סָאוּוּעַ עַרְגַּעַץ וּוֹאַ אַיִן וּאַלְדָּה,
קלאגנט אוֹן דּוֹפְּטָה בּוֹהָה, בּוֹהָה.

דער בוים

ס'טראגט זיבן צעשטערנטע הימלען דער בוים,
אויף זיינע צעפלאלכטענע צויגן, און קוים.

מיר דאכט זיך, סע הייבט גאר א מלאך אים אויף
און שועבט מיט אים העכער, אלץ העכער ארויאַת.

ער וואקסט ? ניין ער דוויישט זיך אין הימל אריין,
און איד מיט מיין שיכורן בליך וויג אים איין.

פרימאָרְגַּן

א זומערדייקער הימל אין קאייר
אנטפלעקט די ערֶד ווי תמייד אינדעַרְפַּרִי,
אין א געזאנג פון ערַשְׁטַן פּוֹיגְלְפַּלִּי,
דערמאָנט די שיקסעלעָך: דער טאג איז קלָאָר,

קעַמְטַ גִּיכְבָּר אַיִּיעָרַן וּיְצְרַבְּלָאַנְדָּעַ האָרַ
ס'אַיְזַ צִיְּתַ שְׁוִין פְּאַשְׁעַן גֵּין די שָׂאָפַ אָזְ קִיַּיְ
די פִּינְגַּל טְרַעְלָן שְׁוִין אַיְן עֲרַשְׁטַן פְּלִי
אַ לְוִיבְגְּעוּזָנָג דָּעַם מַאְרָגָן, אַיְן דָּעַר וּוֹאָר.

אוּרַף אַלְעַ פֿעַלְדָּעַר רִיטְמִישָׁה בָּאַלְעַטָּן:
די שלְאַנְקָע וַיְיִיחַז אָזְ גַּאֲלַדְעַנְעַ קָאַרְנוֹזָגָעַן
הָאָט צָו אַ מַאְרָגָנוֹאָלָס דָּעַר וּוַיְנַט פֿאָרְבָּעַטָּן.

אוּרַף אַלְעַ פֿעַלְדָּעַר רִיטְמִישָׁה בָּאַלְעַטָּן:
ס'הָאָט שִׁיכְרוֹת פָּוּן די סָאַמְעַטְעַנְעַ צְוּיִיגַן
פֿאָרְטְּרִיבַן מִיטָּאָמָּאָל דָּאָס טְוָנְקָלָעַ שְׁוּיִיגַן.

דער שמעניטערלינג

אין פארבן און אין טוי פון יעדער בלוט
דערקענט זיך שמעניטערלינג ווי אין א שפיגל,
נאָר מיד טראָגט ער אויף זיך דעם פֿרֶפְּרוֹזִיגל
פון איינזאָמְקִיט. אָן אַומְעַטְיקָעֶר, שטומ,

צעשפרײַט ער זיינע רענְבּוֹיגְנְּפֿלִיגְל,
דערהייבט אָן לאָסְט אַראָפְּ זיך אָומְעַטְום
פֿאָרטְרוֹיְמַט. מִיר דָאָכְט זיך, פֿלאָטְעַרְנְּדִיך אָרוּם,
וַיֵּגַט ער די בְּלוּמְעַנוּוּלַט אָין חַלּוּמְ-זַוְּגָל.

פֿאָרְלִירִיט זיך אָין אַ וּוְאלָד פּוֹן הַיאַצְּנִינְתָּן,
פון וּוְאַלְעַטְעַ גַּלְעַלְעָעַ, וּוּאָס צַעְקַלְיְנְגָעַ
אָין רִימְטַם שְׁטִיל זיך, אָין דָעַם טָאנְצַ פּוֹן וּוְינְטָן,

אוֹן וּוְעַדְתָּ אָין טוי דֻּעְרְטוֹרְנוּקָעַן, אָין די טְרַעְדָּן
פון גְּרוּיעַ נְאַכְטִיגָּאָלָה, וּוּאָס בְּאוּנְגָעַן
דָעַם טְוִיטַ, דָעַם אַומְעַט פּוֹן פֿאָרְלָאַשָּׁן וּוּעָרָן.

היטל, שטען, און אייך גיין

כ'זוארף א קוק ארוייף צום הייל,
הענגט די זונ אוייף זיגער צויזי.
גרייט אייך אלצדיניג צו צום וואנדערן,
היטל, שטען און אייך גיין.

קומ איך מיר ארוייס פון שטטעטל
געמט דאס פעלד מיך פאר דער האנט,
פירות מיך און איך לאו זיך פירן,
ס'אייז דער וועג מיר ניט באקאנט.

באדן פיגל זיך איזן טראעלן,
פיקעט אוש פאר פרייד דאס האָרֶץ
אייך באָגעַן ווַיְיטַע פֿעלְדַעַר
פריש-געאָקערטַע, נַאֲר שׂוֹאָרֶץ.

וועלדער ברוינע ווי פארזשאוערט,
נאקעטע, ביט אויפגעבליט.
נאר אין דארף די קאָרְשַׁנְבִּימָעָר
פֿוצֶן זֵיכֶן מִיט וּוַיִּסְן צֹוִית.

טרינקען זאַט זֵיךֶן אָן די אויגן
פֿון די פֿאָרבּן אלעָרְלִין.
נאר אַיךְ מוֹ אַהֲיָם שְׁוִין שְׁפָאנְגָּן,
הִיטְלָה, שְׁטַעְקָן אָן אַיךְ גַּי.

ווענטער לאנדשאפט

סע האבן ביימער ווידעער זיך צעללייט,
די צויגין שוער באהאנגען מיט קרייסטאלן.
גיטט פריד זיך פון די איגן ווי פון קוואלן,
און קוושט דעם אויפגעבליטן ווינטערצוויט.

און זילבערוויסע שמיעטליליגען פאלן,
פארדע肯 זיי דעם קלאגונג פון מיינע טראט,
ס'באדט מיין נשמה זיך און מיין געמייט
אין גלאנץ פון דימענטן און פון אפאלאן.

און פלאטערס פאלן. ווי און אומבאפלעקטע,
פון טיעפר אינזאמיקיט אַ צוגעדעקטע,
לייגט איצט די לאנדשאפט אין איר זידן העמד.

וואראגעס שווארצע קראקען ביי און פרעמאד,
ווײיל מיינע וואנדערטריט באפלעken, שענדן,
דעם פרישן שניי — אַ יונגרויס זילבעRELענדן.

פראסט

פראסט אין מײַנע דיבען קלײַדער
קריצט מיט שאָרְפָּע קאָלְטָע צײַן,
בָּאָטָשׁ עַס צִיטָעָרָן די בִּינָעָר,
לאֹ אֵיךְ זַיְךְ נָאָךְ וַיְיִתְעַר גַּיְן.

אָפָּשֶׂר וַיְיִסְטוּ גָּאָר, וַיְאָרְאַנְעַ
וְאוֹהֵין סַע פִּירָט מִין וּוּגַּצְיָנִיד?
זַיְ מִיר מָוחָל, זָאָג אֵיךְ בָּעַט דִּיךְ
וְואָס צַעֲרָעָוָעַן זַיְךְ דִּי הִינְט?

אָפֶשְׁיַיד פּוֹן טְשֻׁעָרָנוֹווִיךְ

דאָס גָּאלְדָּעָנָע לִיכְתֵּט טָאנְצַט הַעלְעָר דִּיר אַנטְקָעָגָן,
אַ יְםַ-טוּבְדִּיקָע פֿרִײַד גִּיסְט זִיךְ שְׂוִין לְאָנָגָן
פּוֹן הַימָּל, סְ-דָּאָכָט זִיךְ יְעַדְעָ קָאָרְנוֹזָאנָגָן
וּוִיגְטַּ פּוֹלְעָר זִיךְ גּוֹזָאַלְבָטַט פּוֹן חַלוּמְ-דָּעָגָן.

גָּאָר דַּו בְּלִיבְסַט שְׁטִיִּין, אָוֹן עֲפָעָם טָוָט דִּיר בְּאָנָגָן
וּוַיְ סְ-זָוָּאָלָט אַ כְּמָאָרָע אַוִּיךְ דִּין הָאָרֶץ גָּעָלָעָגָן.
בָּאָלָד וּוּסְטָוּ וּוְאָגָלָעָן אַוִּיךְ דִּי פְּרָעָמְדָע וּוּגָגָן,
אָוֹן דַּו וּוּסְטַט בְּעַנְקָעָן נָאָךְ אַ גָּאלְדָּעָנָעָר זְאָגָן.

טְרִינְק כָּאָטְשַׁ דִּי אוִיגְן אָן מִיטַּ אַלְץַ וּוָאַס לִיגְטַ
צַו דִּיְיַעַן, פִּים אָוֹן בְּעַנְשָׁטַט נָאָךְ הַיִּנְטַט דִּין טְרִיטַט!
טָאנְץ אַיְגָנְמָאָל מִיטַּן וּוִינְטַט נָאָךְ, וּוָאַס צְעוּוִיגְטַ

דאָס פְּעָלָד, אָוֹן רִיסְטַט דִּיךְ אִין זִין רִיטַט מִיטַּ!
בָּאָלָד וּוּטַט דִּין גּוֹרְלַע עַרְגָּעַץ אַיְבָּעָר יְמַעַן
דִּין לְעַצְּטַן טְרוֹיִים אָוֹן האָפָעָנוֹגַג פָּאָרְסְּמָעַן.

הימל אין ווונגעדייג

ביסט מוחל אויך די ברודיקע קאנגלן,
א, הימל! — ווי דער בליק פון יעוזס קריסט.
די אלטע געלעך שמאלינקע און וויסט,
און קרומע ווי זי וואלטן זיך צעפאלן.

פארבריזערסטו מיט אלע קאטעדראלן.
און די קאנגלן וואו א יעדער גיסט
דעט נאכט-טאָפּ אויס, צי שיט אַריין דאס מיסט,
פארוואָאנדְלְסְטו אֵין רַעֲגְבּוֹיְגּן-קוֹוָאלְן.

א, הימל! ווען סע וווערט דער אַטְעָם שׂוּעָר,
וילס/הייבּן ריחות פון צעפּוֹילְעָנִישׁ
זיך אויף, און ס'דָאָכְטָן זיך אויס אַיעָדָן גָּר,

או ווונצעיאָנָעָר האַנדְלָעָן נָאָר מִיט פִּישׁ,
אנטפּלְעָקְסְטו אֶלְץ אָנוֹי, או אַיך פָּאָרגּוּס,
וואָס אַיך בֵּין נָאָר דער אַטְעָם פָּוּן אַמְתָּה.

וואס איז פארגיין דען וואס שועבט מיך אוועק?
א פויגל, א פויגל איז.

און וואס איז דער פויגל וואס טרעלט מיך אroiפ?
א חלום, א חלום איז.

און וואס איז דער חלום, וואס הייליקט מיין ווי?
א פדרעג שוין ניט, פרעג שוין ניט, שא.

Mt. Beacon

.א.

די בערגה, דער האדסן אונטער זי
צעיגיסן זיך אין בלויילעך ליכט.
און איבער זיי דארט אדלערס צוויי
פאוראונגערט ווי א מענטשל קרייכט.

און דראפעט זיך דעם פעלזן ארויף,
און טריימט דאס איז די גאנצע וועלט
קלוייבט שווארצע אושענעס צונויף
און קויעלט פאָר פרײַד און קוועלט.

.ב.

וועט זיך דער ווייטער הימל מיט א בליען צעשמייכלען,
צי ס'וועלן דונגענדיק די וואלקנווועלדער לאכן,
מיין בליך אייז שארפער, גיכער ווי דער פורפורהילץ,
און איד קאן אויף א קול נאך דונגענדיקער לאכן.

פָּוֹן מִינְגַּע פְּלִיְצָעַס הַעֲנֶגֶט דָּעַר הַימֶל —
אַ גְּרוּיֵּד וּאַנְדָּעַרְזָאָק אַרְאָפַּ.

פָּוֹן בָּאָרְגַּ צֹו בָּאָרְגַּ אַ שְׁפְּרִינְגְּעַנְדִּיקָּעַר,
צָעַרְיִיס אַיךְ דַּי וּאַלְקָן מִיטַּ מִין קָאָפַּ.

נָאָר וּוְיָלְ אַיךְ — כִּישְׂוֹפַּ אַיךְ צָוְיִי פְּלִיגְגָּל
פָּוֹן מִינְגַּע בִּינְעַרְדִּיקָּעַ הַעֲנֶגֶט,
אוֹן טַו זַרְךְ אַיִן דָּעַר וּוְעַלְתַּ אַשְׁפִּיגָּל,
וּוְאָס לִוְגַּט אַ האָרְבָּסְטִיקָּעַ פָּאָרְבָּרְעֶנְטַ.

פֿוּרְפּוֹרְנוּ אָוִינַן

רעפלעקסן פֿוּרְפּוֹרְנוּ פֿוּנַאַךְ דָּוְבִּין
טרינקט אויס דִּי דַּעֲמָרוֹנָג פֿוּנַמִּינָּעַ אָוִיגָּן,
וְאָס זָעֲנָעָן מִיטַּדֵּעַ זָוַן אָוּוּקְגָּעֶפְּלִיגָּן
אוֹן צָלֵץ בָּאֲגָאָסָן וְיַאלָּעַט קָאָרְמִין.

לייגט אָוּוּנָט שָׁוֵין אַ בְּלוּיעַ אַרְיסְגָּעֶצְיוֹגָן
אוֹיףַ מִינָּעַ וּוּגָן וּוּאוֹ דִּי שָׁאָטָן בְּלִיְּנָן.
סֻעַּ פִּירְטַּ מִיךְ אָוְמָרוּ וּוּיְתָעַר, נָאָר וּוּאָהָר?
בָּאָלָד וּוּעַט זִיךְ דָּאָךְ דִּי נָאָכָט פָּאָרְ מִיר פָּאָרְנוֹגִיגָן.

אוֹן וּוּיְ דִּי בְּלוּיעַ בְּעָרְגַּ, וּוּיְ דִּי סָאָפְּרִין
פֿוּנַהְאַרְיוֹאָנָט, וּוּלְאַיְךְ אַיְן טָנוּקְלָקִיטַּ,
אַ פְּרָעָמְדָעָר, דָּא פָּאָרְגִּין אָוֹן זִיךְ פָּאָרְלִידָן.

נָאָר דַּעֲמָאלָט וּוּעַן אַיְךְ גַּי אָנוֹי אַלְיָין,
בָּאָגְלִיט אַ פְּלָעַדְעָרְמוֹזַן מִיךְ אָוֹן צָעַשְׁפְּרִיט
די שְׂטִילְקִיט וּוּי אַ טְּרִיסְטַּ פָּאָרְ מִין גַּעֲוִוִּין.

פֿאָרגִיַּין

א.

בָּאַלְדַּ וּוּעָלֵן אַיְיךְ דִּי אָסְטַעֲרָן פֿאָרוֹויַאָגָעָן,
זַיִ בִּיגָּן זַיִ שְׁוִין מִידָּעָן פֿאָרגִיַּין.
נָאָר אַיְיךְ טַו תְּפִילָה נָאָר, אָנוּ מִין גַּעֲוִיָּן
מִין לִיד שְׂוֹעָבֶט מִיטַּ דָעַר שְׂוֹאָלָב אָזּוּעָק פָּוּן דָאָגָעָן.

שְׁטִיַּ אַיְיךְ אָ גְּרוּיעַ וּוּעָרְבָּעַ דָאַ, אַלְיַין
בִּים גְּרוּיסָן טִיךְ מִיטַּ זִילְבָּרְבָּעַ פָּאָנְטָאָגָעָן.
סֻעַּ זִינְגָּט מִין בְּלוּט דָעַם טְוִיתְגְּעוֹזָאנָגַג פָּוּן שְׂוֹאָגָעָן,
בָּאַלְדַּ וּוּעָט דִּי נָאָכָט מִיךְ אָנוּ דִּי עָרְדַּ פֿאָרְשָׁתִיָּן.

סֻעַּ וּוּעָרַן הָאָרְבָּסְטִיקָעַר אִין מִיר דִּי וּוּעָגָן,
בָּאָדָעַק אַיְיךְ זַי מִיטַּ שְׂטָאָרְבָּנְדִּיקָעַ טְרוּיְמָעָן,
נָאָר וּיְ מִיטַּ בְּלָעְטָעַר אִין אָ קָאָלְטָן רָעָגָן.

סֻעַּ זִינְגָּט מִין בְּלוּט, הַיְּבָט שְׂטָאָרְקָעַר אָן צָו שְׂוִימָעָן,
אוֹן סְבָּעָנְקָט שְׁוִין נָאָר פֿאָרוֹאָנְדָלָוָג יְעָדָעַר אָבָר.
סְיוּעַט קִילְעָר מָאָר פֿאָרְדָעָקוּן בָּאַלְדַּ מִין קָבָר.

ב.

עס הילט מיך איזן די כמארע פון פֿאָרגײַן.
אָ רויישנדייקע בוואלייע פון אַקעאן —
צעשפֿאָלט אִיך זיך אויפֿן פֿעלדזונשטיין.
וּוי לאָוועַ קְאַכְנְדְּיַיקָע פון וואָלקָאן,
פֿאָרְשְׁטִינְגְּעַרט וּעֶרֶת אִיך, אָזְוֵי האָרט.
מיין האָר! אִיך לִיג אַין דער פֿאָרגְּלִיוועָרְנוֹגָן,
און וואָרט אוּף דִּיר, אַון וואָרט.

הארבסט

.א.

פָּאוֹרְזָשָׁאַוּעֶרֶת זָעֲנָעָן שָׁוֵין דִּי וּוּלְדָעֶר
אוֹן פִּיבָּעָרֶן דְּוִיטָה, פָּאָרְלָעֶשֶׂן זִיךְרָן.
איַךְ בֵּין דָּעָר לְעַצְטָעָר זָמְעָרְפִּיגְלָל —
קִינְגָּעָר מָעָר אַיְן וּוָאלָד, נָאָר אַיְךְ.

אוֹן אָפְּשָׁר נָאָר אָ בָּאָר אַזְוִינְגָּעָר,
וּזְאָס הָאָט דִּי אָרִיגָּן שְׁטִיל פָּאָרְמָאָכְטָה,
וּוַיְיל סְ'פָּאָלָן גָּעָלָע טְוִיטָע בְּלְעַטָּעָר
וּוַיְ שְׁטָעָרָן אַיְן אָ זָמְעָרְגָּאָכְטָה.

ב.

יעדער בוים האט זיין גאלד שוין פארשענקט,
נאר דער הארבסט בעטלט אלץ נאר בוים פלייט.
ערגעץ ציטערט מסתם, ערגעץ בענקט,
נאך א בלעטל און ווינט פארן טויט.

יעדער בוים שטייט שוין איינזאם און גרווי,
נאר דער הארבסט בעטלט אלץ נאר בוים פלייט.
סגייט אין ואלד מיט א האק שוין דער גוי,
ערגעץ ווינט שטיל א בוים פארן טויט.

הארבסט-סאנגעטן

א.

פארוואנדלט מיטאמאל האט זיך שמאראנד,
און אויך דאס גרינע סאמעטקליד פון בלעטער,
אין פלאמען, אין רובינגן, אלץ וויאלעטער
צעשימעדט הארבסט זיך איבער וויתן לאנד.

צעפלאקדערט דער אינפערן זיך, וועלט פון געטער,
און באכוס מיט א רוייטער הארפ אין האנט
באזינגט דעם ווין, באזינגט דעם פורפורהאנד,
באלד אומעטיק און באלד א ווילדער שפערער.

א, גערא! ווי אין פלאמענדיקן רוים
שטיי איך אין וואלד פון ברענאנדייק וועלדען,
און ס'דאקט זיך מיר, איז יעדן בוים

האב אנגעצונדן איך, ווי דו טיראן!
העי ווינט! צעווין זיך ניט פאָר טויטע פעלדער,
קום טאנץ מיט מיר, און שרפות מיך דערמאן.

ב

מיין יעדן טראט מיט פעלד פארשפינגענדיך,
פאוורייגן אסיעז'יזלבערפהעדעם מיך.
ס'שווועבט זומער שוין אוועק פון דאנען גיך.
אויף א שמאראנדליבעלע רייטנדיך.

אלץ מער פאראיינזאמט פילן פעלדער זיך.
און בליכער בליטט דער הימל אין מיין בליק.
דאס לעצטע זומערגאלאד — דער סאנשעניך
ווערט שוין פארלאשן און פארגייט ווי איך.

סע קראקען שוין די קראעכנדיקע קראען
און פלייען זיך צוניהף פון אומעטום.
ווי אלע מיינע בייזע שווארצע שעה'ן.

ווען איך דערפייל זיך מיטמאָל אליין.
נאר שטיל דער וואָלד ווערט איצט אנטשוויגן, שטום
דערכיטערט פון זיין אייגענען געווין.

זעלגענער

אויף הארבסטיקע ביימער הענגט פחד.
ס'הייבט טויט אן אלץ העלער צו צויתן,
מיר ווערן נאר וויטער געטראיבן
די דערפער אין פלאמען צו היטן.

און אייז ערצעז וואו נאך אַ יומ-טובי,
צעשטערן מיר שמחות אין מיטן.
מיר שפאנען ווי איזערגע גולמס,
און לערנען זיך קברים פארשייטן.

וואנדערער אין הארכט

היל איצטער אין שטראעם זיך איין,
כאטש וואוינדייך אייז ער און קאלט.
און פלי אין אַחלם אַריין,
פֿאַרוֹאַלְקָנְטָע אַסִּינְגְּעַשְׁתָּאַלְט.

צי פֿילְסְטו ווי אלְצְדִינְג פֿאַרְגִּיְיט,
און הויכט אַלְעַ שׂוֹאַלְבָּן אַוְיעַק ?
ווי נָאַעַטְנַט דַעַר טַוִּיט ווָאַס צַעַשְ׀ידַט.
סֿפֿאַרְדַּעְמַעְרַט דִין הָאָרֶץ שְׁוֵין פֿאַר שְׁרַעַך.

צי זַעַסְטו דַעַם מְלָאָך, ווָאַס טַרְיִיבַט
די פֿינְצְטָרְעַ וּוְאַלְקָן אַהֲרֹן ?
סֿפֿאַרְוּאַנְדָלַט דַעַר הַיְמָל זִיך, בְּלִיבַט
אוֹזִי טְרוּעֵירִיך הַעֲנָגָעַן אַונְ שְׁוּעָר.

צי אפשר בליט איצט נאָר דיין טרייסט,
בעת סע פֿאַרְפּוֹרְפּוֹרְט דאָס לאָנד ?
וּאָס וּוַיִּנְסְּטוּ אֵין דִּיר נָאָר אָוּן גִּיסְטָן,
אוּן האָרְבָּסְטִיקְסְט אַרְיִין אֵין דֻּעָם לאָנד ?

היל אַיְצְטָעָר אֵין שְׁטוּרָעָם זִיךְ אֵין,
כָּאַטְשׁ וּוְאוּנְדִּיק אֵינוֹ עָר אָוּן קָאָלֶט,
אוּן פְּלִי אֵין אֲחִלּוֹם אַרְיִין,
פָּאָרוּוּאַלְקָנְטָע אַסְיְּנְגְּעַשְׁטָאָלֶט.

אַפְאָקָלִיפְטִישׁוּן רִיטָעָר

פארפינצעטערטע ווי דעםעד-סילוואטען,
געשפונגסטייש איינגעהיילט אין טונקלע טיכער,
סע יאגן אין גאלאָפ פון טויט אלץ גיכער,
אויף שקאָפֿעָס ווילדע, רִיטָעָר ווי סְקָעַלְעָטָן.

ארום אָ באָרג פון ברענענדיקע ביכער,
אין רויטן שרפה-שימער אָוּן וויאָלָעָטָן,
מלחמה-טענֶץ ווי פָּערדיישׁ באָלָעָטָן,
און ס'שטוּרָעָמֶט משוגעת צומְטָאָקְטָאָלֶץ גיכער.

צי טרייבט פָּאָרְצְוַיְיפְּלוֹנָג די באָראָרָן-רִיטָעָר
אלֶץ מעד אין כָּאָסְדִּיקָעָר נאָכָט אָרִין,
צי מאָלָאָר, דו, בִּיסְטָה דָעָר ווֹאָס יָאָגָט זַי ווִיטָעָר,
דו, ווועמען ס'דָאָרְשָׁת נאָד אָונְדוּעָר קִיבְּדָעָרִישָׁן זַיִן,
הָאָסְט אָוּמָעָטָום אָ צְלָם אוּפְּגָעַשְׁטָעָלָט
פאר אָ גַּעֲהִילִיקְטָעָר מָאָרְטִירָעָר-זָוּעָלָט ?

פרילינג אין שפֿאַנְיָע 1938

הערט איר דעם זומערפּויגַל ווי ער טרעַלט ?
א קינדערלעַך, דאס איזו דער פרײַדְגְּזָאנְג,
וואס מיר דערוֹאַרטִן בענְקָעְבָּדִיך שוֹין לאָנגָ
ער זאל דערקְוַיְקָן אונְדוּעָרְ האָרֶן — די וועלט.

וואס הערט זיך אַבעָר אָזָא ווילְדָעָר קלְאָנג ?
צי האָט ניט אַיצְט אַ פִּיגְעָלָע גַּעֲטְרָעַלְט ?
מיר דאָכְט זיך, אוֹ דער אלְטָעָר קְלוֹיסְטָעָר שְׁעַלְט,
אוֹן נָאָר אַ קְרָאָה קְרָעְכָּצָט אָוִיס אַ טּוֹיגְעָזָאנְג.

א, זע ווי סְטְרוֹימַט אַ פּוֹרְפּוֹרְנָעָר דער באָרג !
אייז אָפְּשָׂר אַיצְט דאס לעַבְנָן אַיְפּגְּעָגְּאָנְגָּעָן
פָּאָר אָונְדוֹ ? נִין קִינְדָּעָר, דָּארְטָן יַעֲנָעָר באָרג,

וואס וויל דעם הימֶל מיט זיַּן שְׁפִּיךְ דְּעַרְלָאָנְגָּעָן,
האָט זיך מֵיט פִּיעָר אָוֹן מֵיט טּוֹיט צְעַשְּׁפִּיגְּן
אוֹיףְּ וּקְנִים, מַאֲמָעָס, קִינְדָּעָר אַין ווַיְגַן.

דער נאכטונגטען

אין אַלְעָ פִּינְצְּטָעָרֶעָ אָוֹן שְׁטוּמָעַ גָּסָן,
וַיֵּ קָאַטְּקָאַמְבָּעַס פָּוּן אַ קִּילְנְשָׁאָכָטַ,
פִּיףַ אַיךְ דָּעַר וּוּכְתָּעַר אָוִיסַ דִּי מִיטְּזָנָאָכָטַ,
וּאָסַ חַלוּמָטַ פָּוּן לְבָנָה-לִיכְטַ פָּוּן בְּלָאָסַ.

אָוֹן נָאָרַ דִּי בּוּלְעָוָאָרָן אָוֹן טָעָרָאָסַ,
אָוֹן פּוּרְפּוּרְגָּעָרַ גַּהֲיָנוּמְדִיקָּעָרַ פְּרָאָכָטַ,
זַיִ זַעַנְעַן וַיֵּ צָוֵם לְעַבְנַן עַרְשַׁת דּוּרוֹוָאָכָטַ,
אָוֹן וּאָלָטַן אַיְנְגָעָשְׁלִינְגָעַן אַנְדָּעָרַ גָּסָןַ.

וַיֵּ פְּרָעָמַד אַיךְ שְׂטִיַּי דָּא צְוִישַׁן בִּידְעַ וּוּעָלְטַןַ
אָוֹן וּוַיִּסְנִיט וּוֹאַ מִין הַיִּם אַיִּהְ דָּא, צַי דָּאָרָטַ.
סַע דָּאָכַט זַיִךְ מִירַ, אַיךְ הַעַר דָּעַם הַיְמַלְשָׁלְטַןַ:

„פָּאָר אַיְנוֹאָמַעַ גַּעֲפִינְטַ זַיִךְ נִיטַ קִיַּן אַרְטַ“.
אַ אַיְבִּיךְ שְׁפָאָן אַיךְ אַיְן דָּעַר נָאָכַט אַרְיִין —
אַיךְ וּוּעַלְ מסְתָמַם אִיר וּוַיִּסְעַר קְרָבוֹן זַיִן.

ליד

ס'קושט דער חלום די מידע בײַנְאָכט,
יעדער אַינְגֶּר האט אַיצְטֶר שוין דָּו.
כ'וֹאָלֶט שוין אויך מײַנְג אַוְיגָן פֿאָרְמָאָכְט,
אַ דָּערְלִינוּ מֵיר שוין, אַיְבִּיקָּעַ דָּו,
פֿוֹן מֵין שְׁפָאנְגָּעַן אַין אַיְבִּיקָּעַ נְאָכְט.

ב'ויט

גאַט ! פָּאָר אֹזֶא פִּינְצְּטָעֵר לְעֵבֶן
קָאָנוּ אַיְךְ גָּאָרְנִיט, גָּאָרְנִיט גָּעָבֶן.

סִידְן סְ'אַיזְ מִיר אֹויְךְ גַּעֲבְּלִיבָן
עֲפָעָם פָּוּן דִּי גּוֹטָעַ זִיבָן.

גַּיב אַיְךְ אַלְעַ גּוֹטָעַ יָאָרָן,
פָּאָר אַ לִיבָּן בְּלִיק אַ קְלָאוָן.

צו אַ דִּיכְטָעֶר

אַ וַיְפִילּוּ מֹשְׁלָעָן מוֹזֵעַר יִם צַעֲשֻׂוֹנְקָעָן,
אוֹ אַיְינָעַ זָאַל דָּעַר טַוִּיכָּעַר בְּלוֹוִו גַּעֲפִינָּעָן,
אוֹן הַיְיָבָן צַו דָּעַם לִיכְטָה, אַלְיָין צַעֲרִינָּעָן
אַיְן יַסְתְּהָהָם, וַוַּאֲוָאַ סְדַעְמָעָרָט אַוְנְדוּעָר בְּעַנְקָעָן.

סַע וַוַּעַלְן טַוִּיכָּעַרְס אַיְיבִּיךְ יִמְעָן שְׁפָאַלְטָן,
אוֹן יִמְעָן וַוַּעַלְן שְׁטוּרָעָמָעָן אַיְן צַעַר.
די כּוֹאַלְיָעַס וַוַּעַלְן שְׁרוּעָן זִיךְרָעָפָאָר,
צַי וַוַּעַט אַ רִיְינָעַ האַגְּטָה די פְּעָרָלְ האַלְטָן.

גַּאַר אוֹיפְּטָה די בְּדָעָגָן וַוַּעַלְן קְרָעָמָעָרָס לוֹיפְּטָן.
סַיְוָעָט קִיְינָעָרְ הַעָרָן וַיְיָ אַ פְּעָרָלְ וַוַּיְינָטָה.
אַיְן לִיאַרְמָעַנְדִּיקָן פְּילָדָעָר פָּוָן פַּאֲרָקְוּפָן :

„אָן אַזָּר, סְאַיְוָוְוָעָר שְׁטַיְיָן פָּוָן די חַכְמִים“.
גַּאַר קִיְינָעָר וַוַּעַט נִיטָוִיסָן, אוֹ אַ פְּעָרָלְ וַוַּיְינָטָה,
אוֹן קִיְינָעָר אַזְוָאַלְיָעַס וַעַנָּעָן צְלָמִים.

סַאנְגָּעַט אֵין שְׂוֹאָרֶץ

סֻעַּ שְׁטִיעָן שְׂוֹאָרֶץ וּוְאַלְקָנָס אֹיֶף דַּעַר לְוַיַּעַר,
פָּאָרְטּוֹנְקָלֶט זִיךְ דַּעַר הַיְמָל פָּוָן קָאָבָּאָלֶט,
אוֹן מִיטָּאָמָּאָל צְעוֹדִינָּט זִיךְ דַּעַר אָסְפָּאָלֶט,
פָּאָרְטּוֹרְיוּעָט נָאָר וּוְאִיךְ דַּעַר טָוְנְקָלְגְּרוּיַּעַר.

אוֹן מִיטָּן טְרִיבָּן רָעָגָן אִיבָּעָרְפָּאָלֶט
מִיךְ אֹיֶךְ אֲטִיפָּעָר אָוְמְבָּאָקָאָנְטָעָר טְרוּיַּעַר.
נָאָר כְּפִיל אַצְּינָד פָּוָן יְעָדָעָר טְרָעָר גַּעַנְוִיעָר,
אוֹן וּוְיִ צְּוָ מִיר, פָּאָרְחָלוּמָטָע גַּעַשְׁטָאָלֶט.

וּוְאָס שְׁפָאָנָט אָרוֹם אוֹן אָוּמְעַטְּיָקָעָר נָאָר,
פָּאָרְפִּינְצְּטָעָרֶט אוֹן פָּוָן קִיְּנוּם נִיט דָּעָרְקָעָנֶט.
טְרִינָק אִיךְ דַּעַם רָעָגָן וּוְיִ דַּעַר טְרָאָטוֹאָר,

אוֹן לוֹיָה, אַנְטָלְיוֹחַ צְוָ מִיר אַהֲיִים אַלְזְגִּיכְעָר.
סֻעַּ וּוְאָרָטָן שְׁוִין אֹיֶף מִיר פִּיר פּוֹסְטָעָו וּוּעָנָט,
אֲ בָּעַט, אֲ טִישׁ, אֲ פָאָר פָּאָרְשָׁטוּבְּטָע בִּיכְעָר.

די שווארכצען קאץ

שפאון איך אין מיין חלום-לאנד
מיר מיין גליק אנטקעגן,
פלוצלינג לוייפט א שווארכצע קאץ
איבער מינגע וועגן.

שמיכיל איך : פרוイ קאץ, איך האולט
ניט פון באבסקע זאכן.
הייבט די קאץ אן ווי א לאז
מייאווקענדיק צו לאכן.

גיב איך איר א צי ביימע עק,
פרואו זי פון מיר טרייבן,
ויל זי ניט פון מיר אועעך,
מאכט דעם אנטשטעל בליבן.

לייבע קאץ ! כ'האָב ניט קיין צייט,
מייט איך צו פארוילן ;
שטעכט זי מיט די אויגן מיך
וואי מיט גריינע פילן.

טראכט איך : אפשר ווי א האן
אנהייבן צו קרייען.
קוקט זי ברוייגעזער מיד אן,
הויקערט ייך אין צווייען.

אפשר האוקען ווי א הונט,
פרואו איך אויף דעת אופן.
קומט איר צו א שטיק געזונט,
און וויל ניט אנטלייפן.

לייף איך אין א זואורשטלקראָם,
און קויף איר א זואורשטל.
שמייכלט זי שיין : איצט דערלאָנג
עפֿעס נאָך צום דורךט.

ברענג איך זיסן קאטעדווין,
מיר א סעלצער-וואָסער.
פאלט די נאָכט אלץ מידער איזין,
ווערט אלץ בלאס און בלאסער.

איו די קאץ שוין מערד ניטא,
ניט איר שווארצער שאטן,
וואס האט ווי אויף יונגער וועלט
מייך אווי געבראטען.

אייצט האב איך די שווארצע קאץ
מערד שוין ניט אין זינען.
און אפילו ניט מײַן גלייך
וואס ב'קאנ ניט געפינען.

טרייסט

וואי שווארץ סע זאל
דעך טאג ניט זיין,
געפין איך אלץ א טרייסט און זאג :
מיין הארץ קאן האלטן נאך די וואג.

כ'טראג נאך אין בליך
אווייפיל פריד,
או יעדער טאג וואס טאגט אריין,
קאן ווען איך וויל א יומ-טוב זיין.

L'INCONNUE DE LA SEINE

געבענטשט זיין אוּן ווי דָו, פָוּן גּוֹף צַעֲשִׂידָט,
דעם לעצטן הויך וואס ציטערט נאָך דערטרענ侃ען
אין דָו, ניט פְּילָן ווי דִי כוֹאַלְיעָס שׁווענקען
די ברעגן פָוּן דִין שְׁמִיכֵל שְׁטִילְעֶרְתִּית —

אַ, נאָך דער טוֹיט קָאָן אָונְדוֹ דָאָס אַלְצְדִּינְג שׁוּנְקָעַן
וּואָס מִיר דערחלומען נִיט וּאַנדְעַרְנְדִּיקְעָרָהִיט.
די סָעַן וּוּט אַיְבִּיךְ אַיְן אַיְנְזָמְקִיט
דיַךְ ווי אַ תְּפִילָה רְוִישָׁנְדִּיק גַּעֲדַעְנָקָעַן.

מִיר אַלְעַ זְעַנְעַן לִיכְטַ גְּעוּעַן, אוּן הַיִגְטַּ
פָּאָרְגִּיעַן מִיר אוּן זְעַנְעַן ווי דִי נָאָכְטַ.
וּוי רֵיַן, ווי צְנוּעהַדִּיק האָסְטוּ גַּעַשְ׀יִינְטַ.

וּואָס דָו האָסְטַ נאָך דִין לִיכְטַ צְרוּיקְגַּעֲרָאָכָט,
אוּן נאָך אַרְאָפְגָעָלָאָות דִי וּוּיְסַ קְוִים,
דֻּרְהַיְבָנְדִּיק זִיךְ צָו דָעַם וּאַונְדְּרָטְרוּוּם.

זו א קראנקן-שוועסטער

אויפיל אינזאמע קאנסטו פארישטיין,
און יעדן וויסטו עפעס שיינס צו זאגן,
העלפסט תמיד צער און טויטשערק אונדו פאריאגן,
דיין טרייסט צעשטערט דעם חלום פון פרגינן.

א שוועסטער, לאו מיך קינמאָל ניט אלַּין,
ויליל ס'קְרִיכְן טָבָּג פָּמְעָלָעָד דָא אָוּן גָּאנָן,
און איַן דער נאָכָּט בֵּין ווּעָן סָע הַיְבָּט אָן טָגָּן,
לאו שוועבן איבער מיר דיין וויסן חָן.

דעַצְיַיל פָּאָרוֹאָס די אוֹיגָן דִּינָע זִינְגָּעָן,
און טְרוּיְעָן אוּפִיל צָעָר אָרוֹוִס ?
פָּאָרוֹאָס סָע ווּעָרָן אָוּנְטִיק די דִּינְגָּעָן

אָרוֹם דיַן בְּלִיק וְאָס טְרִיאִיסְט גָּאָר אַנְדְּעָרָע בְּלוֹיו ?
צי הַעֲרָסְטו שְׁוִין מִין ? עַבְּן שְׂטִיל פָּאָרְקְלִינְגָּעָן,
פָּאָרוֹאָס, אַשוועסטער, זַעַט אֶלְץ מִידָּעָר אָוִיס ?

ציגיינערין אפראדייט

דען אומעטגלאנץ פון דינגע איגונ-קווואלן
אנטפלעken מיר דעם כישות פון אריינט,
דאס מארגנאלנד א פארבן-אַרגנאמענט,
די פאַלמענוועטל וואו ס'זויינען די שאָקלן.

דיין בליך, פֿאַרְדּעַם עַרְט וֵי דַעַר פֿירְמַאְמַעְנַט,
בעת די פֿוֹנְקְלְדִּיקָע נַאֲכָט-קְרִיסְטָאַלְן
פֿאַרְלְעַשּׂן זֶיך אָוֹן הַיְבָן אָן צָו פֿאָלְן
אַלְץ בְּלִיכְבָּעַר אָין אַוְירָאָרָס רַאֲזַע הַעַנְטָן.

אַ בְּרָאָנוֹן-גַּעֲבָרוּינַט גַּעֲטַין אַפְּרָאָדיַיט!
נַאֲמָדְנִיקִינְד מִיט לִיפְנֵן פֿוֹן רַוְבִּין,
קְרָאָשְׁוֹאָרְצָע צַעַפְנָה אָוֹן צִיּוֹן פֿוֹן קְאַרְשְׁנְצְוּוּיַט.

וּאָס וּוַיְנְסָט זֶיך אוִיס אַיִן נַאֲכָטְגָּאַל/שַׁע טַרְעָלָן,
אוֹן לְאַכְסָט בְּיִם טָאנֵץ בְּיִם קְלָאָגָג פֿוֹן טַאָמְבָּרִין,
אוֹן שַׁעַנְקָסָט אָוּעָק זֶיך פָּאָר אַ שְׁנִירָל קְרָעָלָן.

בריזו צו אַ קאָבָאָרָעַטּ טעַנְצָעַרְין

אַ, צַאָרָטָעַסְטוּ פֿוֹן אַלְעַ נַאֲכַטִּילְבָּעַלְןּ ;
דוֹ שַׁוְאָרָצְעַ טַעַנְצָעַרְיןּ פֿוֹן קַאָבָאָרָעַטּ,
וּאָסּ שַׁוְעָבָסְטּ וּוֵי לִיכְטַ אַיבָּעַר דַּעַם טַעַנְצָפָאָרָקָעַטּ,
אוֹן לִיכְטַ נַאֲרַ וּוֵי דַי פְּלִינְקָסְטּ פֿוֹן גַּאֲזָעַלְןּ.

דיַין שַׁמְיִיכְלַ וּוַיְינְקַטּ פַּאֲרְפִּירְעָרִישּׁ, קַאָקָעַטּ,
קַאָנְסַטּ אוֹיךְ דַעַם טַרוּיעַרּ פֿוֹן דַיַּין פַּאֲרְשָׁטָעַלְןּ,
וּוַיְילַ דוֹ מְזוֹתּ פְּרִילְעַץּ זַיִן אוֹן מְזוֹתּ גַּעֲפָעַלְןּ,
אַ, שַׁוְאָרָצְעַ טַעַנְצָעַרְיןּ פֿוֹן קַאָבָאָרָעַטּ.

גַּאֲרָמָאַשְׁקָעַסּ זִיפְצַן אוִיסּ דַיַּין טִיפְןּ וּוֵי,
אוֹן סַ'וְיִינְעַן שְׁטִילַעַ האַוְאַיאַןְגִּיטָּאָרָןּ.
דַאַסּ לְעַבְנַן דַרְיִיטּ זַיִךְ, טַוֶּטּ זַיִךְ נַאֲרַ אַ דַרְיִיּ,

פַּאֲרָגִיַּתּ וּוֵי בְּלוּיעַרּ אַטְעַםּ פֿוֹן צִיגָּאָרָןּ.
דיַרּ, שַׁוְאָרָצְעַ טַעַנְצָעַרְיןּ פֿוֹן קַאָבָאָרָעַטּ,
מַיִן צַאָרָטּ סַגְנָעַטּ,
אַ טַרְוִיעְרִיקָעַדּ פַּאֲעַטּ.

.א.

וַיְהִי נָאָר אֲרַגְּנָן שְׁמַעְקָט דָּס פָּעֵל
אוֹן אֶלְעָגָרְלִין גְּרִילִין וּוִידָּעָר.
דוֹ שְׁמַיִּים וַיְהִי חָמֵד פָּאָר דִּין הָוִין
אוֹן קֻעְמָסְטָן דִּי הָאָר דִּי לְאַנְגָּע וּוִידָּעָר.

מִיר דָּכְטָן אֹו אֶלְעָגָרְלִין-רִיחָות
דָּעָרְהִיבָּן זִיךְ פָּוּן דִּינָעָהָר.
איַךְ שְׁטִי פָּאָרְשִׁיכּוּרָט פָּוּן דָּעָר וּוִיטָּנָס
אוֹן בְּעַנְטָש נָאָר-רָגְּנָנְדִּיקָּע וּאָר.

.ב

פֿאָרוֹאָס די טוּנְקַלְעַ עַפְלַ פֿאָלָן,
איַן פֿיַיכְטַן גְּרָאָזֶ פֿוֹן גְּאָרְטַן פֿאָלָן?
מִסְתְּמָא מָוֹ דָּאָס אָזְוֵי זִין.

א, איַן אֲ נַאֲכַטְ פֿוֹן אַוְיְגָסְטַ פֿאָלָן,
אוּוִיפֿיל וּוְאַנְדְּעַרְשְׁטַעַרְן פֿאָלָן.
אוּיךְ דָּאָס מִסְתְּמָא מָוֹ אָזְוֵי זִין.

בָּאָלָד וּוּסְטוֹן אוּיךְ אָוּוּעָק, אוֹן פֿאָלָן
וּוְעַטְ פֿוֹן דִּין בְּלִיךְ אֲ לְעַצְטָעַרְ גְּרוֹס.
אוֹן עַפְלַ טוּנְקַלְעַ פֿוֹן דִּי בְּיִמְעַרְ
זִין וּוּעָלָן וּוּיְטָעָר, וּוּיְטָעָר פֿאָלָן.

שווין ציטערט ליכט פון מאָרגנַטַּי
אַרְוּם דִּין פֿעַנְצַטָּר אַוְן דִּין טִיר.
דו דְּרַעֲמַלְסַטְן נָאָר, נָאָר אֹוֵיף דִּי קְנִי
וּוְאָכְטַן עַמְּצַי שְׁוִין אַוְן בָּעַט פֿאָר דִּיר.

אוֹן עַפְנַסְטַן דִּי אֹוְיגַן קוּוִם,
דָּעַר מָאָרְגַּנְשִׁין פֿאָלֶט אֹוְיפְּ דִּין בָּעַט,
אוֹן קְרוּינְטַן דִּיר, וּוְיִזְׁוֹן דָּעַם בּוּיִם;
נָאָר עַמְּצַי וּוְאָכְטַן שְׁוִין לְאָנְגַן אוֹן בָּעַט.

דְּרַעְזַעַסְטַן וּוְיִ אַיְן תְּפִילָה קְנִית
דָּעַר וּוְאַנְדַּעַרְעַר אַוְן הַיְבַּט פֿאָר גְּלִיק
דִּי אֹוְיגַן אֹוְיפְּ צָוְדִיר, צְעַגְלִיט;
דו לְאֹזֶט אַרְאָפְן פֿאָרְשַׁעַמְטַן דִּין בְּלִיק.

איּוֹ עַר אֹוּעָק שְׁוִין אַוְן בָּאַהָאַלְתַּן
זִין פְּנִים אַיְן דִּי הַעֲנֵט, אַוְן וּוְאָכְטַן
בֵּין וּוּעַן דָּעַר שְׁלִיעָר אָוֹונְטַן פֿאָלֶט,
בָּעַט אַלְץ אַוְן וּוְאָכְטַן אַגְּנַצְעַ נְאָכְטַן.

FRUNZA VERDE

צום אנדענץ פון די פאראס-זרבנות פון
רומעניע, געפאלן אין יאר 1941.

FRUNZA VERDE

פֿרּוֹנוֹאַ וּוּרְדָּע — גְּרִין דָּאָס בְּלָעַטְל,
חֲרוּב שְׁוֵין דָּאָס גָּאנְצָע שְׁטָעַטְל,

גַּאֲרַ דָּעֶר וּוְלָעַךְ וּוְלָעַכְט וּוּיְטָעַר,
אוֹן צִינְדַּט אָן אַ נִּיעַם שִׁיטָּעַר.

זְאוּעוּרְוּכְּעַט עָר, אוֹן פְּלָאַמְּעַן
שְׁטוּרְעַמְּעַן מִיט אִים צְוֹאַמְּעַן.

שְׁטוּרְעַמְּט עָר אֹוִיפְּ אַלְעַ דַּעֲכָעַר
אוֹן חַיְבַּט אֹוִיפְּ דִּי הַאָק נָאָךְ הַעֲכָעַר.

וּוַיל דָּעַם הַיְמָל גָּאָר דַּעְגְּרִיכְּוּן
איַנְגְּזַוְשְׁפָּאַלְטָן דָּאָרְט זִין צִיכְּן.

לְאַזְּטָן דִּי שְׁוּעוּרָעַ בְּאַרְדָּע פְּאַלְן
איַבְּעַר אִידְיִישׁ קְוֹאָרְטָאַלְן.

פֿוֹן פְּלָאַיעַשֶּׂת בֵּין סְאַטוּמָאַרְעַ
וּוְעָרֶט אַלְזַן פִּינְצְּטָעַדְרָעַ דַּי כְּמַאֲרַע.

איַן גָּאַלְאַץ אָוֹן טִימִישָׁאַרְאָ.
טָאנְגַּן מַאֲרַד אָוֹן דּוֹיְבַּ אַהֲרָא.

וּאַלְעַכְבָּס אָוֹן מַאֲלָדוֹוָאנְגָּעַס
איַן דַּי בְּלוֹטְבָּאַפְּלָעַקְטָּעַ סְטָאַנְגָּעַס,

וּוְעָרָ אַהֲקַ אָוֹן וּוְעָרָ אַמְּעַסְעָרַ,
אוּיגַן וּוְיַלְדָּעַ וּוְעָרָן גְּרֻעָסָעַרַ,

זְעַנְעַן אַלְץַ נַאֲךְ נִיטַּ צּוֹפְרִידַן
מִיטַּ אַזְוִיפְילַ בְּלוֹטַ פֿוֹן אַיְדַן,

פְּרוֹנוֹזָ וּוְעָרְדָעַ — גְּרִין דָאָס בְּלָעַטְלַ,
אַבְעָרַ חַרְבַּ אַונְדוֹעַרַ שְׁטָעַטְלַ.

II

פרונזא ווערדע — אלטער ניגונ
קלינגסט דאך היינט שוין ווי א ליגן,

ווײיל די בלעטער זענען רווייטע
פונגעם בלוט פון מײַנע טויטע,

וועלכע ליגן ניט באָגראָבן,
פֿאָר די היינט אָן פֿאָר די רָאָבן.

וועלכע ליגן ניט באָרגאָבן,
זָאָלן ווי כָּאטש رو דָּארט האָבן,

מײַנע טויטע ברידער, שׂוועסטער
צְוִישֵׁן טִיסָּטִיךְ אָן דְּנִיעָסְטָעָר.

גָּאָר דָּעָר וּאָלָעָךְ וּאָלָעָכְתָּ וּוּיְיָטָעָר
אוֹן צִינְדֶּט אָן אָ נִיעָם שִׂיְיטָעָר.

פָּוָן פְּלַאיִיעַשְׁטַ בֵּין סָאַטוּמָאַרְעַ
וּוּעֶרֶת אַלְץ פִּינְגְּצְטֻעָרָעַ דִּי כְּמַאְרָעַ.

אַיְן גָּאַלְאָץ אֹן טִימִישָׂאַרְאָ
טָאנְצָן מַאְרָד אֹן רְוִיב אַ תְּאָרָאָ.

טָאנְצָן נַאֲך אַרוּם דַּעַם פִּיעָרָ,
וּוֹאוֹ סְ'בְּרַעַנְטַ אַלְץ וּוֹאָס אַיְן אַוְנְדוֹ טִיעָרָ.

וּוְאַלְעַכְעָס אֹן מַאְלָדָאַוְאַנְעָס
אַיְן דִּי בְּלוֹטְבָּאָפְלַעַקְטָעַ סְטָאנְעָס,

זְעַנְעָן אַלְץ נַאֲך נִיט צְוָרְיִידָן
מִיט אָזְוִיפִּיל בְּלוֹט פָּוָן אִידָּן.

פְּרוֹנוֹזָא וּוּרְדָע — אַלְטָעָר נִיגּוֹן,
קְלִינְגְּסָט דַּאֲך הַיְינָט שְׁוִין וּי אַ לִיגּוֹן.

פְּרוֹנוֹאַ וּוּרְדָע — גְּרִין דָאָס בְּלָעֶטֶל,
פֵּאָר דָעַר מְאָרְגָע הָעֲנָגָט אַ צָעֶטֶל.

אוֹן דִּי אָותִיות דָאָרֶט בְּרָעֶנֶעָן,
פִּיעָרְדִּיקָע נָעָמָעַן בְּרָעֶנֶעָן.

פִּיעָרְדִּיקָע נָעָמָעַן וּוּיִינֶעָן,
מִינֶעָן אוֹיגָן פְּרוֹאוֹן לִיְעָנֶעָן.

וּאָס דָעַר תְּלִיּוֹן האָט פָאָרְשָׁרִיבָן,
וּוּמָעָן סְאיָז דָעַר גּוֹף גַּעֲבָלִיבָן.

נִיט צְעָפָרְעָסָן נָאָך פָוָן רַאֲבָן,
אוֹן נָאָך נִיט וּוּי הִינְט בָּאָגָרָאָבָן.

אָפָשָׁר וּוּעָל אִיךְ דָאָרֶט דָעַרְקָעֶנֶעָן
יַעֲנָע אָותִיות וּאָס בְּרָעֶנֶעָן.

דעמלט וועל איך זיך פארשעמען
וואס דארט צוישן יענע געמען,

אייז אויך מײַנער ניט פֿאָראָאנען.
אייז מײַן גָּאָמָען ניט פֿאָראָאנען.

אבער וואָלעכעס אַין סְטָאגָעָס,
און די ווילדָע מָאָלְדָאָוָאָגָעָס.

און די אַנדָעָרָע כּוֹלִיגָּאָנָעָס
אַין די בְּלוֹטָבָאָפְּלָעָקָטָע סְטָאגָעָס,

שְׁטוּרָעָמָעָן אַרְוָם דָּעַם שִׁיְיטָעָר
און וֵי הַולִּיעָן, הַולִּיעָן וַיְיטָעָה.

פֿרָנוֹזָא וּוּרְדָּע — גְּרִין דָּאס בְּלָעָטָל,
אַבער חָרוֹב אָונְדוֹזָעָר שְׁטָעָטָל.

גַעְזָאָנְגָעָן פֶאָר דָוָת

(בוקארעשט 1939)

אינעם לאנד פון טויזנט אינזאַמְקִיטן
ויל איך אונדזער ליד,
ווײַן וואָלדרו אַיבָעֶר וועג אָן שטעג צעשפֿרייטן.

וואי דו פַּרְיָלִינְגֶּסֶט אֹוֵיפֶן אַין מִינְגַּע אָוִיגַּן!
אָ, לְאַמְּיר וּוְדֵי קִינְדָּעָר זַיִן!
אוֹן וּזְאַרְפָּן מִיד דֻּעַם טְרוֹיעָר — אֲוֹנוֹדוּעָר גּוֹרָל —
דֻּעַם טְוָנְקָלָעָן שְׂטִיְין אַין יִם אָרִיַּן!

וּוַיְיל קִינְדָּעָר הַאֲבָן גָּרְנִיט צֹו פָּאֶרְלִירָן,
אוֹן זְעַנְעָן וּוְיִם מְלָאכִים רַיִץ.
וּוְעַט אָפְשָׁר אֲוֹנוֹדוֹז דָּעָר זְעַג אָוִי דָּעַרְפִּירָן,
אַין לְעַצְטָן קַעְנִיגְרִיךְ.

ווײיסטו וואו אונדזער קעניגרייך,
דעראהייבט די בערג, צעגיסט די קוואלן ?

דארט וואו מיין בענヶשאפט וועט נאך דיר,
אייסוינוינען טויזנט וואסערפאלן.

רויש מיר דיין ליד, זינגענדיקער וואסערפֿאָל!
און שעפטשע מיר דערקווינונג צו, דו וועילדערקווואָל!
אנטפלעקט איר איר, וואָס קוועלט אַראָפּ אַין טאָל,
און לויטערט אַין דער טיפֿקיַט זיך צו זוניקן קריישטָאל!

שיימט טאגנץנדיַקע ימען אַון אַקעָאנען,
סַאְפִּירעָאנע אַון אַיר שמאָרָאָגְדַּן-טִיכְּן,
צי ס'איַיַּה נאָך עֲפָעָם גַּעֲטְלִיעְכָּעָרָס פָּאָרָאָנָעָן,
וְוָאָס קָאָן צו אִירָע אַוְיגָן זיך פָּאָרְגְּלִיְיכְּן?

קוואל מינער, וואס בענקסט איך זאל שיין טריינקען,
כיזאָל שעפּן דיר מיט תאוֹהַדִּיקָע הענט.
איַן חַלּוֹם וְעַזְבֵּן דִּין וַיְלַבְּעֵר וַיְנַקְּעֵן,
אֲקוֹואָל, דו האָסֶט דֻּעַם וַוְאנְגַּדְעַרְעַר דַּעֲרַקְעַנְת.

נָאָר וּוְעָל אַיְךְ דִּיךְ, מִיְּן קוֹואָל, אַמְּאָל דַּעֲרַגְרִיכְן?
צַי בִּיסְטוּ נָאָר אַחֲלָם פָּוּן מִיְּן אַיְנוֹצָאַמְּקִיט,
אוֹן שַׁעַנְקָסֶט דַּעֲרַקְוּיְקָוָגָן וּוְיִ אַוְאנְגַּדְעַרְצִיכְן,
דֻּעַם וַוְאנְגַּדְעַרְעַר גַּאֲךְ אַיְדַּעַר עַר פַּאֲרָגִיט?

אווי אומענדלאיך זונגען אין מיין מדבר
די טאג פון ואנדערונג געווען,
ביו איך האב דיך, א מיין אאוז —
מיין חלום-לאנד דערזען.

האב איך אין תפילה זיך פארנויגט,
פארזינקענדיק אין שווייגן,
געזאלבט פון דינגע שאטנדייק הענט —
צוווי ווילד צעליטט פאלמען-צוויגן.

אויף דינגע צויגין גלית שוין יעדע פירה,
און פורפֿרט אויף אין תאوهדיקן רויט.
וואו סע שמעקט די זיסקייט פון עבירה,
און סיינקט פאָר פֿירעריש צו מיר דין פֿלויט.

מיין האנט וועט זינדיין און וועט אַ פֿירה דיסן,
וילאיך וועל הערן וואס די שלאנג וועט זאגן,
ס'מעג גאט אַפְּילו מיך פֿאָר שעלטן,
און פון גראָדָן מיך פֿאָריאָגן.

אין דיין נשמה וויגן זיך די ימען,
וואו ס'ויניגען אלע ואסערן אריין,
דאס ליד פון זיעיר וועג און זיעיר זיין,
און גיסן און געזאנגען זיך צוחאמען.

לאו דארטן מיך באטש ווי א מושל ליגן,
בימ ברגע פון דיין נשמה, א, ס'זאל
אין מיר פארבלאנדזען זיך דיין אייביך קול,
כ'זאל שטיל צערויישן עכאדייק דיין ביגונ.

און לאו מיך ווי א חלום תמיד קושן
דיין פנים, וואס בעקנט אזי שטורעמדיך
כ'זאל זיך מיט דיינע ואסערן פארמיישן,

און זיך פאראילרן און דיין טיפן בליך.
א, אפשר וועל איך דאן דיין ליד פאראשטיין —
א טראפֿן נאָר, א טראעד פון דיין געווינן.

זאלב מיט דיין אטעם מיך, דו וווײיטע פֿרוי,
און שענק דעם הימל מיר פֿון דײַנע אויגן.
כ'וויל זיך אנטפֿלעken דארט אָ רעגןבויגן,
און שפֿיגלען זיך אַין דיר, אָ ים פֿון טוּין.

ס'לייגט אִיבער אלע וועלטן אויסגעצזיגן
דיין קלאָרער הימל אָון ער שטראָלט אָוִי.
פארגיינען מיינע שטערן בלאָס אָון גרוֹן,
זע, פֿאָר דיין ליכט קומט אַיצט מײַן זוּן זיך בויגן.

אין יעדער טרעדר וואָס צ'וּיַין נאָך דיר אַין בענקיין,
וואָס זילבערט אוֹף, אָון גֵּיט אָזֶוי פֿאָרלוֹין,
ויל אַיך דעם אָומעט — אָונדזער וויי דערטרענקיין.

און זע אַיך טראָג אָ כָּאָסְוִוִּיגְעַלְעָ אַין האָנט ;
דו האָסְט מִיד דָּאָך אָ נִיעַ וועלט גַּעֲבוֹרִין,
פארווייג אַיך אָונדזער קִינְד אַין חַלּוּמָּלָאנְד.

ביסט דאך מיין הײַם, מיין טײַפֿער וואָלֶד, וואָס פִּילְט
אין זיך ווי ס'שפְּרָאַצְט אַרוֹיס אֲ יַעֲדָע פְּלָאנְץ
און דער צַעֲרִינְטָעָר אַומְעַטּוּעַלְט, אָוּן גָּאנְץ
אין روישן פָּוּן דֵּין וואָלֶדֶי אַינְגָּעָהַילְט.

וואָי טַרְיִיסְטוּ אַלְעָ פִּיגָּל, אַלְעָ האָזְן,
וועָן זַיְדָעְפִּילְן זַיְעָר לְעַצְּטָן טְרוּוִים
אוּף צַוְּיִיגָּן אַטְמָעָנוּ פָּוּן יַעֲדָן בּוּיְם,
און זיך צַעֲלִיְיגָן אַיבָּעָד אַלְעָ גְּרָאָז.

מיר דּוֹכְטָם, אוּ אַיךְ וְאַקְסָס אַוְיכְּ אָיְן דֵּיר, צַעְבְּלִיט
אֲ גַּלְאָקוּרְבָּלוּם, אוּן ווִיג מַיךְ פְּרוּם אָיְן ווִינְט,
און ס'קְלִינְגְּטָמִין תְּפִילָה שְׁטִיל צַו דֵּיר אֲ לִיד.

און ס'דוֹכְטָזַיךְ מִיר, אוּ דִינְגָעַ שְׁמַעְתּוּרְלִינְגְּעָן
פָּוּן לִיבָּעַ האָבָּן מַיךְ שְׂוִין גָּאנְץ פָּאַרְשְׁפִּינְט
אין דֵּיר, אוּן היַיסְטָן מִיר אַלְץ הַעֲלָעָד קְלִינְגְּעָן.

זענען עס די הועלע קוואלן, דינגע שטערן,
וואס צעגיסן איבער מיר זיך ווי א דעגן —
בייז די פעלדער פון מיין בענטשאפט וועגן

שפראצנדיק צעגירינט אין פרײַד, און ליאָגֶן
זיך צו דינגע פיס אַנדער פול מיט גלויבַּן,
און אַנטפֿלעַקְן צו דִּין בענטשונָג אַלְעַ וועגן ? !

ווען ס'גָּלַעַט דִּין זַעֲפִירָאַטָּעַט וְוי אַ נִּיגּוֹן
דָּעַם זַעֲמַרְדִּיקָּן זַעֲלַד פָּוּן מִינְגָּעַ הָאָרֶן,
אוֹן ס'חַלְמָעַן מֵיר אָנוֹ, אוֹן אָנוֹי קְלָאָר
דִּינְגָּעַ שַׁוְּאַרְצָעַ שְׁטָעָרָן וְוֹאַסְעַט לִיגּוֹן

פָּאַרְבָּאָרְגָּן אַוְצָרוֹת לְוִיטָעָרָע אַ פָּאָרֶן,
אוֹן וְועַן מֵיַּן אַיְנָאַמְקִיט וְוַעֲרַט אַיְיךְ אַנְטְּשָׁוְוִיגָּן,
וְוַיְיל דִּינְגָּעַ הָעַנְטָוּ וְוֹאַס זַעֲלַבָּן אוֹן פָּאַרְוּוִיגָּן
פָּאַרְוּוָאנְדָלָעַן יַעֲדָע רְגָע צַו אַ יָּאָר.

וְועַן ס'בְּרָעַנְעַן דִּינְגָּעַ לִיפָּן — צַוְּיִי רַוְבִּינְעַן —
וְוי פְּרָאַמְעַטְעִישָׁע גַּעֲרוּבְּטָע פְּלָאָמָעַן,
אוֹן ס'טְרָאָגָן דִּינְגָּעַ קָוְשָׁן וְוי דִי בִּינְעַן

דָּעַם נַעַקְטָאָר פָּוּן דָּעַר וּוְעַלְט אַיְן מֵיר צַוְּאָמָעַן,
שְׁוּעָבָסְטוֹ אַלְץָ הָעַכְעָר אַיְבָּר אַלְץָ דָּעַרְהָיְבָּן,
וְוי אַרְעָם קְלִינְגֶּט מֵיַּן לִיד וְוֹאַס וְוַיְיל דִּיךְ לִיבָּן.

ביסט דאך דער מאג פון בראשית.
דיין ליכט גיט מײַן שפראצונג אָ גָּמָעָן.
איך וואקס אין דיין טיפקייט
און צייטיק אָרוּס פון דיין ערדיםויס
און טראג ווי אָ פִּרְהָה דיין זָמָעָן.

באלד וועלן די זיערט
דעָם זָמָעָן אוֹיף פֿעלְדָּעָר אַעוֹאָרָפָן.
און תפילה-געזאנגען —
די נָגָעָן פון תְּבוֹאָה,
זַיְ וּוּלָן זַיךְ וּוּיגָן אֵין אלָעָ פִּיר וּוּינְטָן,
און אַטְּעַמְּדִיק קְלִינְגָעָן וּוּ הַאָרָפָן.

איך וויס, נאר ווער טע טראגט אַ וועלט אין זיך,
און איי צליין אַ זונ קאו דיך דערגריכן.
איך אבער פיל ווי אליע פאָרוֹאנְדֶלֶט זיך,
און נאר מײַן ליבע און מײַן ליד זיי בּלייבּן צייכן

וואַ ניט פֿאָרְהַיִילְטָע ווֹאנְגַּן אוַיף מײַן לֵיבּ.
וואַ עכָּא וועל איך אבער בלְאַנְדוֹשָׁעָן, קְלָאנְן
אין אַלְעַ וועלדער פֿוֹן דִּין אַינְזָאַמְשִׁיט,
בֵּינוֹ דַּו וועסְט אוַיך מײַן שאָטְנְבִּילְד פֿאָרִיאָגָן.

אַ, לֹאַ מִיד פָּאָר דֵּין זָוְנְגִיגֶּעֶר גַּעַשְׁתָּאָלַט
אוֹיף מִינְעַז קְנוּי אַ שְׂטִילָע תְּפִילָה קְלָאָגָן.
איַךְ וַיַּל אַנְדּוּרְפָּאָלַן וַיְדוּי זָאָגָן.
אוֹן לֹאַ מִיד דֵּין גַּעַהְיִילִיקָט בַּיְלָד וּוָסְ שְׁטָאָלַט —
צְעַבְּלִיט וּוי מַאֲרָגְנִיךְ-דַּעֲמָעָר, הַעַל פָּוּן טָאָגָן,
וּוֹעֵן פּוֹרְפּוֹר רַעֲגָן פָּאָלַט
אַרְאָפְ אַוִּיפְ דֵּיר אוֹן צִיכְנַט דֵּין גַּעַשְׁתָּאָלַט —
אַיְן מִינְעַז אַוּוֹנְטָאִיגָן וַיְדָעָר טְרָאָגָן.

סע שטראלן דינע בליקון אויף מיין וועלט —
אויף אלץ וואס איזו ווי טרוים פון מיר אנטלאפֿן,
בעת איך האב דעם וועג צו זיי געטראפֿן,
און ס'האָט דאס אומבאָקאנטַע זיך געשטעלט

אַקעַנְן מיר אֵין דער אַנטַּפְּלַעַטְעַר ווּעלְטַן,
וּאוֹ אַלְעַ הַיְמָלוֹזֶנְן וּעֲנַעַן אָפָּן —
גַּאֲרַן וּוִי צַעֲבָרְעַנְטַע שַׁטְּעַרְן פָּוֹן מִין הַאָפָּן,
אויף טַונְקָלָעַר אָמְרוֹ פָּוֹן מִין נַאֲכְטְּגָעַלְטַן.

בִּיסְט אָמְעָטוֹם. אֵיך הַעַר דֵּי לִיְיכְּטַע טַרְיטַט
אויף אלע וועגן מיר אַנטַּקְעַנְן זִינְגָּעַן.
דו ווַיְגַּסְטַּדְעַן דִּין גּוֹף אָוֹן סְ'וִיגַּטְמַיט דִּיר זִיךְ מִיט

אייעדעָר גַּרְיְנָעָר שַׁטְּעַרְן אֵין דער היַיךְ.
און אלץ וואס דו באַרְיְסַטְה הַיְבַּט אָן צו קלִינְגָּעַן.
געזָאַלְבַּטְעַ — שְׁמַעַקְן פָּוֹן דִּין וּוּלְדָעְרִיָּה.

א דו מײַן זיבּנ-הימליישער געזאגָן
וואָס אַיבָּער אַלצְדִּינָגָה האָסְטוֹ מֵידָ דערְהוַיְבָּן!
דאָס הָאָרֶץ אַיז לְיִדָּה, אָוּן לוּיטָעָר וּוּ דְיִין גָּלוּבָּן,
אוּן וּוּרטָט דָּערְצִיטְעָרְטָעָר פֿוֹן יָעָדָן קָלָאנְגָּן!

דו הָעַלְעָדָר מָאָרָגָן, דו מְיַיְּן זְוָנוֹאַיְפָּגָאנָגָן,
וואָס וּוּינְסְטָט אַוִּיכָּת מִיר אַוְירָאָרָאָטוֹי פֿוֹן אַוִּיבָּן,
בָּאָגִיסְטָט מִיט פּוֹרְפּוֹרְבָּעָנְקָשָׁאָפָּט אַלְעָ שְׂוִיבָּן,
אוּן שְׁפִיגָּלָסְטָט זִיךְ אַין מִינְעָ פָּעָנְצָטָעָר לְאָנָּגָן.

בֵּינוֹ סְנִידְעָרָט נָאָכָּט פֿוֹן דִּינָּעָ שְׂוֹאָרָצָעָ בְּרָעָמָעָן,
קְרוּינְטָט מִידָּ מִיט דִּינָּעָ שְׂטָעָרָן — דִּיאָדָעָמָעָן,
בֵּינוֹ סְלָאָוָט אַרְאָאָפָּט פֿוֹן דִּינָּעָ וּוּיעָס זִיךְ

א טִיפָּע שְׁטִילְקִיָּת וּוּאָס פָּאָרְכִּישָׁוּפָט מִידָּ,
הָוִיכְטָט דָּו אַרְיִין אַין מִינְעָ מִידָּ גְּלִידָעָר,
אוּן לִיגְטָט פָּאָרְמִיר דְּיִין הָעַלְסָטָן טְרוּים אַנְידָעָר.

א י נ ה א ל ט :

3	הקדמה
9	דאס קרייגל לייכט
10	אנטפלעקונג
12	מיינע פלייפערץ
14	אין דער שטיילקיזיט פון די לאָנקעס
15	דער זונְפֿאַרְשְׁלִינְגֶּער
16	דער בלוייער מילנער
17	סטעפֿ אין לבנהנאכט
18	אוונט בײַס פרוֹט
19	דער פרוֹט
20	אוונט אין דאָרָפּ
21	דעמעטורונג אין די קאָרְפְּאַטְן
22	נאָכְט אין וואָלְד
23	דער בּוּיְס
24	פרִימְאָרְגְּן
25	דער שמונטערלינג
26	היטל, שטעהָן, אוֹן אַיךְ גַּי
28	וַוֵּנטָעָר לאַנדְשָׁאָפְּט
29	פרָאָסְט
30	אָפְּשִׂיךְ פּוֹן טְשְׁעַרְנָאָווִיךְ
31	הימל אין ווענְדִּיג
32	ליַיד
33	MT. BEACON

36	פּוֹרְפּוֹרֶןָה אַוִיגָן
37	פַּאֲרָגִין
39	הַאֲרְבֶּסֶט
41	הַאֲרְבֶּסֶט סָאנְגָעֵט
43	זְעִילְנָעָר
44	וּוְאַנְדָּעָרָעָר אֵין הַאֲרְבֶּסֶט
46	אַפְּאַקְעָלְפְּטִישָׁע רִיטָעָר
47	פְּרִילְינָג אֵין שְׁפָאָנִיעַ 1938
48	דָּעָר נַאֲכְטוּוּנְכְּטָעָר
49	לִיד
50	בִּיטָּה
51	צַו אֶ דִּיכְטָעָר
52	סָאנְגָעֵט אֵין שְׂוֹאָרָךְ
53	די שְׂוֹאָרָץ קָאָץ
56	טְרִיסְטָט
57	L'INCONNUE DE LA SEINE
58	צַו אֶ קְרָאָנְקָדְשָׁוּנְסְטָעָר
59	צִיגְיִינְנָרִין אֶפְרָאִידִיט
60	בְּרִיאָו צַו אֶ קְאַבְּאָרָעָט-טַעַנְצָעָרִין
61	צַו . . .
65	FRUNZA VERDE
75	גַּעַזְאָגְעָן פַּאֲרָרוֹת